

Bæredygtigt forbund

Midtvejs mellem 2019-2022

Fra foråret 2019 til efteråret 2020

KOST OG
ERNÆRINGS
FORBUNDET
SUNDHED ER EN RET

Corona ændrede verden

- også vores

Forbundet laver aftaler

Flere skal uddanne sig

Mærkesager sætter

professionen i fokus

Forbundet samarbejder til

mange sider

Øje på professionen

Ernæringsprofessionelle tæller

Kære medlemmer

Endnu en gang har vi gået halvejen og er landet mellem to generalforsamlinger. Det betyder, at det er tid til at gøre status og se tilbage på noget af alt det, som vi har været en del af i det seneste halvandet år.

Noget af det, der springer i øjnene, er arbejdet med bæredygtighed. Et begreb, der præger debatten herhjemme og internationalt i takt med, at påvirkningen af klima og natur bliver stadig tydeligere. Det kræver handling fra alle. Også ernæringsprofessionelle. Vi ved, at I er klar, men også at det kræver politisk opbakning og udvikling af jeres kompetencer at komme i gang med at arbejde bæredygtigt. Og det arbejder forbundet på at skabe opmærksomhed omkring hos politikere og beslutningstagere.

Men vi har andet i spil. Eksempelvis mærkesager om både overvægt og undervægt, hvor jeres kompetencer er altafgørende i både forebyggelse og behandling.

I kæmper for at sætte fokus på undervægt, der ofte overses på trods af, at undervægt vanskeliggør både behandling og rehabilitering af f.eks. kræftpatienter og forringer livskvaliteten hos svage ældre. Men også

overvægten har taget overhånd. Mere end halvdelen af os er overvægtige. Nogle er svært overvægtige med risiko for at blive multisyge med alderen. Og både svær overvægt og multisygdom er ulige fordelt. Netop den ulighed arbejder I på at udligne på det sociale område.

I kan læse om det hele her i midtvejsstatus og blive mindet om jeres enorme indsats for borgere og patienters sundhed, der i øvrigt er slået grundigt fast i forbindelse med sundhedskrisen. Her har I bakket hinanden op, været fleksible og konstruktive og rakt ud til kolleger med andre fagligheder. I har alle mulige grunde til at være stolte af jeres profession. Det er vi i hovedbestyrelsen.

Så derfor: Tal med hinanden om jeres arbejde, fortæl også andre om det, og gør det vidt og bredt. Det er sådan, at vi sammen kan engagere samarbejdspartnere, politikere og beslutningstagere i jeres stædige indsats for folkesundheden og sætte den på den politiske dagsorden.

På vegne af hovedbestyrelsen
Ghita Parry
Formand for Kost og Ernæringsforbundet

**Corona ændrede
verden - også
vores**

Da sundhedskrisen toppede i foråret 2020 ændrede dagligdagen sig for alle – ikke mindst for sundheds- og ernæringsprofessionelle. Virussen sendte mange hjem, med eller uden arbejde. Med eller uden løn. Mens I - samfundets kernetropper, som I med rette er blevet kaldt - måtte knokle dobbelt. I har nemlig passet på andre, samtidig med at I har passet på jer selv.

I har alle måttet være kreative og opfinde en ny struktur på hverdagen, hvad enten I har været sendt hjem i venteposition eller fortsatte jeres arbejde i både klinikker og professionelle køkkener. Ledere og tillidsvalgte måtte lynhurtigt iværksætte et særligt beredskab, der skulle hindre smitte og sikre mad til alle borgere. Samtidig har mange af jer sagt ja til at indgå i et samlet beredskab, så I kunne bistå plejen, hvis det blev nødvendigt. Og I har gjort det uden at kny, det kan I være stolte af.

– Jeg bliver stolt af at være en del af en profession, som altid går så professionelt til værks, og som betyder så meget for borgeres og patienters ve og vel. Tak for jeres professionelle overblik og evne til at finde løsninger sammen. Tak for, at I passer på Danmark, hinanden og jer selv.

Ghita Parry, formand Kost og Ernæringsforbundet

Samarbejde med ministerierne

De særlige forhold stillede kæmpemæssige krav til jer: Ændrede arbejdstider, arbejde hver anden dag, hjemsendelser, tvungen ferie, lukning af klinikker mv. Det affødte selvfølgelig en masse tekniske spørgsmål til jeres rettigheder og til indtjeningsmuligheder for selvstændige – foruden bekymringer for smittefare og udfordringer med børnepasning. I første omgang var det derfor forbundets forhandlingsafdeling, der med et særligt beredskab, weekender og lange dage, sad klar ved telefonen for at

Glimt af hverdagen under corona

Gennem en række korte interview fik forbundet mulighed for at videregive glimt af jeres forandrede hverdag, da krisen toppede. Læs interview her:

www.kost.dk/

[de-passer-paa-andre-og-paa-sig-selv](#)

– Vi holder vores aftaler med patienterne, men mange møder foregår telefonisk. Det fungerer. Men der er andre udfordringer. Jeg er arbejdsmiljørepræsentant og kan mærke, at mange er bekymrede for forholdene.

Jette Rytøft, klinisk diætist og behandler i Børne- og ungepsykiatrien på Vejle Sygehus

– Jeg er nødt til at sætte mine egne behov til side og være der for beboerne. Og jeg har bedt personalet om at gøre det samme. Vi skal være så friske som muligt. Gitte Bangsgaard, leder af køkkenet på Kastanjehaven på Frederiksberg

– Jeg har en medarbejder, der er ansat for nylig. Hun har hverken opsparet ferie eller afspadsring, så hun vil gerne flyttes til en af de kantiner, der ikke er lukket ned. Det har jeg forsøgt at fikse. Men der er mange på listen ... så jeg ved ikke, hvor stor hendes chance er.

Sabina Walløe, kantineleder hos ISS i Holmbladsgade.

svare på jeres mange spørgsmål. Da klinikker, skoler, institutioner, kantiner og cafeer åbnede igen efter måneders nedlukning, opstod der nye bekymringer, og igen var forbundet klar ved telefonerne – denne gang var det især professionsafdelingen, der svarede på jeres henvendelser.

Takket være jeres mange og detaljerede spørgsmål, indledte forbundet sammen med andre faglige organisationer et samarbejde med Fødevarestyrelsen og Sundhedsstyrelsen, der blev tvunget til at kvalificere og detaljere deres anbefalinger, som de udarbejdede i al hast i forbindelse med genåbningen. Forbundet blev desuden bindeled mellem jer, der arbejder i den kliniske praksis og Sundhedsstyrelsen, da det skulle afgøres, hvilke kritiske indsatser, f.eks. diætvejledning af kronisk syge, der kunne fortsætte under nedlukningen.

Vi udvekslede erfaringer på forbundets facebook, og på kost.dk landede en FAQ med svar og link til anbefalinger fra styrelserne.

Ledelse under corona

Fleksibilitet, vovemod og hurtige beslutninger har været en del af ledelsens opgave i forbindelse med corona. Og også den opgave løftede I.

– Vi er jo forsyningstropperne. Mit mål var at holde driften kørende så sikkert som muligt, så borgere kunne få mad hver dag, og at forhindre smittespredning og tage hånd om personalets ve og vel, fysisk og psykisk.

Mary-Ann Sørensen, køkkenchef, Nordjysk Mad I/S

– Vi har lært, at kriseledelse er forandringsledelse. Og at det er vigtigt, at man stepper sammen og får budskabet ud om, at vi er nødt til lynhurtigt at forandre os. Det skal vi kunne som organisation, og det kunne vi i løbet af bare et døgn.

Mona Carøe, cheføkonoma, Regionshospital Randers

Team, zoom og skype

Corona satte en stopper for det personlige fremmøde, og vi lærte at mødes 'over skærmen'. Kliniske diætister har vejledt patienter på denne måde, I har holdt personalemøder, konferencer og uddannelser er gennemført over internettet og også forberedelserne til overenskomsterne – kravindsamling og kick-off møder – er holdt på denne måde. Det var en god løsning – men det har omvendt også vist, at noget manglede. At der sker noget andet for os, når vi mødes ansigt til ansigt.

HVERDAGEN FOR
ERNÆRINGSPROFESSIONELLE

UDEN MAD OG DRIKKE DUER SAMFUNDET IKKE

Del et opslag eller en story med os @kost.dk

Forbundet laver aftaler

Forbundet rådgiver

Anne Madsen og hendes kollega blev kaldt til tjenstlig samtale, da et barn i institutionen blev skoldet af varm suppe. Kost og Ernæringsforbundet bistod ved samtalen og fik på mødet slået fast, at køkkenet er 110 procent uden skyld, og at den manglende procedure, efter at maden har forladt køkkenet, er et ledelsesansvar.

- Jeg fik fornemmelsen af, at min leder valgte at placere skylden hos den mindste faggruppe, så bøvet blev overskueligt, siger Anne Madsen og tilføjer:
 - Kost og Ernæringsforbundet har i allerhøjeste grad være der for mig. Min regionsformand sagde meget tydeligt, at jeg ikke havde ansvaret i den sag.
- www.kost.dk/undskyldning-usaglig-kritik

Forbundet kæmper for gode arbejdsvilkår for jer alle. Det gælder i det daglige, når I henvender jer til jeres tillidsrepræsentant, regionsformanden eller sekretariatet for at få råd og bistand til at løse problemer på arbejdspladsen. Det kan handle om udfordringer i arbejdsmiljøet, måske er I ramt af sygdom, en afskedigelse eller I skal have et nyt job og har en kontrakt, der skal kikkedes igennem. Det kan også være, at I slet og ret er uenige med arbejdsgiver om lønnens størrelse, arbejdstid eller vilkår. Enten rådgiver vi jer eller kontakter jeres arbejdsgiver for at forhandle om arbejdsvilkårene på jeres vegne.

OK21 er i gang

Udover at hjælpe på det personlige plan, arbejder forbundet for gode arbejdsvilkår – løn, pension, barsel, ferie – for alle på én gang ved de offentlige overenskomstforhandlinger, som netop er i gang. Sammen med forhandlingsfællesskaberne forhandler vi aftaler og overenskomster på plads med arbejdsgiverne. Det gør vi typisk hvert tredje år. Men netop denne gang drøftede fagbevægelsen mulighederne for at forlænge den gældende overenskomst fra 2018. Det gjorde vi, fordi sundhedskrisen som følge af corona har lagt en dæmper på økonomien i hele verden og herhjemme. Det lykkedes dog ikke at udsætte forhandlingerne, og vi er derfor i fuld gang med OK21.

Den økonomiske usikkerhed gør forhandlingerne vanskelige. Men vi arbejder som altid målrettet for at nå det bedst mulige resultat til jer – selvfølgelig med afsæt i jeres ønsker og krav, som er indsamlet gennem tillidsrepræsentanterne, hvis I har en. Hvis ikke, kunne I selv sende jeres krav.

www.kost.dk/ok21

Dialog om kravene

Kun to af fem planlagte OK21-dialogmøder blev gennemført, i Region Midtjylland og i Syddanmark, inden corona satte en stopper for det fysiske møde. Dialogen blev dog genoptaget virtuelt i august, hvor tillidsrepræsentanterne klædte forbundet godt på til forhandlingerne med krav om bedre løn, tid til arbejdsmiljøarbejde, kompetenceudvikling og en bekymring for, om vi kan holde til de mange flere år på arbejdsmarkedet.

Fem dialogkort skulle sætte gang i debatten på arbejdspladserne:

- Du er en del af fællesskabet.
- Uddannelse. Efteruddannelse, ja eller nej?
- Pension. Har du råd til at blive gammel?
- Hvad med lønnen?
- Arbejdsliv. Kan du holde til det?

www.kost.dk/ok21 - Materialer
- Dialogkort

OK for Grønland og Færøerne

Overenskomsterne for medlemmerne i Grønland forhandles selvstændigt. Og derfor har I allerede tilbage i marts – inden krisen – afsluttet jeres forhandlinger og stemt JA til en ny fireårig overenskomst, som gav jer klare forbedringer af både løn, pension og barselsvilkår. På Færøerne er forhandlingerne udsat på grund af corona. De forventes at komme i gang i efteråret 2020.
www.kost.dk/ny-overenskomst-medlemmer-i-groenland

Lokale lønforhandlinger

I får desværre stadig alt for lidt i lokal løn, den løn som aftales lokalt på jeres arbejdsplads og rækker ud over den overenskomstmæssige løn.

Lokal løn forhandles af jeres tillidsrepræsentant eller af sekretariatet, hvor vi er godt i gang med en målrettet indsats, for at øge jeres andel.

Når vi får besked fra regioner og kommuner om, at forhandlingerne skal foregå, opfordrer vi jer til, at I sender os jeres ønske om et lønløft, selvfølgelig med en god begrundelse for, hvorfor I skal have mere i løn. Erfaringen er, at 30-40 procent af jer tager imod opfordringen, men det kunne være mange, mange flere. Så husk det, meld jer på banen. Forhandlingerne kan nemlig resultere i et lønløft, og jeres indsats bliver mere synlig for arbejdsgiver. Det kan gøre det lettere at få del i midlerne næste gang, de forhandles.

Endemålet er, at der gennemføres årlige lønforhandlinger for jer på alle arbejdspladser i regioner og kommuner. Der er vi dog ikke endnu.

Rådgivning af privatansatte

Selvom de fleste medlemmer fortsat er ansat i det offentlige, ser vi en vækst i beskæftigelsen i den private sektor. Vi arbejder derfor på at sikre jer ordentlige og stabile ansættelsesvilkår og en ordentlig løn. Det gør vi blandt andet ved at tegne overenskomst med relevante private arbejdsgivere.

Uanset hvordan jeres ansættelse er, kan I få hjælp og rådgivning, og det er forbundets erfaring, at det lønner sig at få os til at læse ansættelseskontrakten igennem, inden I skriver under.

På kost.dk finder I de gældende aftaler og råd til en ansættelse i det private.

www.kost.dk/privatansættelse

Jeres egen arbejdsgiver

Stadig flere af jer drømmer om at være jeres egen arbejdsgiver. I er måske bidt af iværksætteri, har været i praktik i små selvstændige virksomheder eller bare altid drømt om at have jeres egen. Uanset hvad, der driver lysten, kan vi hjælpe, hvis I ønsker at starte egen virksomhed. I kan eksempelvis blive tilknyttet et freelancebureau, der kan bistå og forenkle arbejdet med økonomi, regnskaber, forsikringer mv. Eller komme med i et åbent netværk for selvstændige.

For jer, der har egen praksis, arbejder forbundet på at synliggøre behovet for jeres ydelser og dermed grundlaget for jeres forretning. Aktuelt undersøger forbundet også mulighederne for, at kliniske diætister får eget ydernummer - en opgave, der kom på den politiske dagsorden i forbindelse med, at FaKD blev et fagligt selskab i forbundet.

www.kost.dk/selvstaendig-og-freelance

– Min kommende virksomhed skal både inspirere og informere om iværksætteri – om udfordringer og fordele ved at starte egen virksomhed – og om nye tiltag inden for fødevarer

Mia Edlund, professionsbachelor i ernæring og sundhed/fødevarer og ledelse

Råd til karrieren

I behøver ikke at stå med alvorlige faglige eller arbejdsmæssige udfordringer på arbejdspladsen for at gribe fat i forbundet. Hvis I er i tvivl om retningen i jeres arbejdsliv, hvad jeres kompetencer kan bruges til, eller I har brug for en snak om job, kan I også få sparring. Sekretariatet har et særligt hold af rådgivere, der er klar til at diskutere f.eks. kompetenceudvikling og jobmuligheder. Det er især jer i alderen fra 20-40 år, der har brugt rådgivningen.

www.kost.dk/karriereraadgivning

Sparring om ledelse

Går I med drømmen om at blive leder, kan I få testet ønsket ved at deltage på forbundets førlederkursus. Her diskuteres lederroller, udvikling af lederidentitet, brug af netværk mv. med garvede ledere og med ledere, der for nyligt har taget hul på en lederkarriere.

Har I allerede et lederjob, kan I selvfølgelig også bruge forbundet som sparringspartner. Det gælder i diskussioner om egen løn og ansættelse, ledelsesstrategi og kompetenceudvikling eller andet, I har i spil hos jer. I kan læse om ledelse i fagbladet, og I modtager nyhedsbreve med fokus på ledelse og arrangementer for ledere. Hvert år inviterer forbundet til lederkonference med højaktuelle temaer, senest kravene til fremtidens ledelse, ledelse på tværs af generationer og bæredygtig ledelse.

Sidste forår deltog nogle af jer i forbundets Masterclass i ledelse, hvor der var fokus på at udarbejde et personligt ledelsesgrundlag: Hvad vil du opnå i dit lederjob, hvad kan medarbejderne forvente af dig, hvad er dine værdier for ledelse? Spørgsmål som i øvrigt er lige aktuelle for både nye og erfarne ledere at svare på. Hvis I mangler sparring i hverdagen hos lederkolleger, er forbundets ledernetværk også et aktuelt tilbud.

Ledelse på tværs af generationer

– Oplægget om den digitale generation gav god inspiration. At vide, hvad de unge gerne vil have, det er jo relevant, når man ikke selv er helt ung. Det er vigtigt, at vi får tænkt os godt om i forsøget på at tilpasse vores ledelsesstil til både nutid og fremtid.

Bente Sloth, cheføkonoma, Århus Universitetshospital Skejby

– Uanset om en medarbejder er 16 eller 70 år, er min opgave i bund og grund den samme: At sætte dem i scene, så de kommer til at lykkes. Det kræver, at man kan se den enkelte – og netop ikke putter dem i en kasse. Bibi Betak, driftschef, Sygehus Lillebælt

Tillid på arbejdspladsen

Tillidsrepræsentanterne er forbundets spydspidser på arbejdspladsen, og det tætteste I kommer på forbundet i hverdagen.

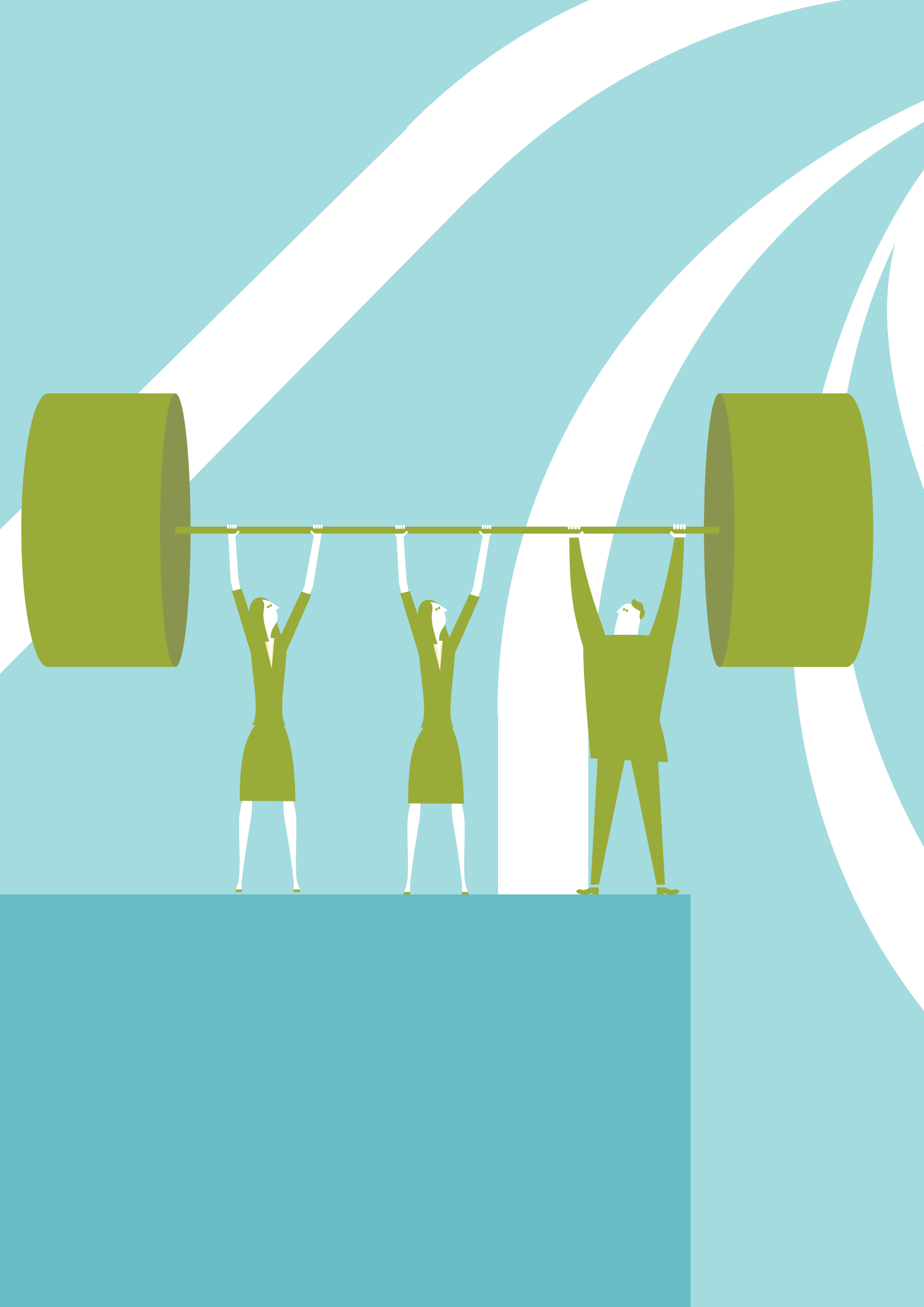
Tillidsrepræsentanterne er uddannet til at bistå jer. Og de er godt uddannet, for det er en vigtig forudsætning for, sammen med arbejdsmiljørepræsentanterne, at kunne bidrage til et godt arbejdsmiljø. Tillidsrepræsentanterne kan svare på spørgsmål om arbejdstidsregler, ferielov og meget andet. De er uddannet til at varetage de lokale lønforhandlinger, og kan påtage sig rollen som bisidder, hvis I bliver kaldt ind til en svær samtale med ledelsen. De er samtidig sparringspartnere for ledelsen og kan f.eks. drøfte jeres arbejdsvilkår og behovet for kompetenceudvikling. Den dialog kan foregå på arbejdspladsen eller i samarbejdsudvalgene, og det er vigtigt, at I klæder tillidsrepræsentanten godt på til at varetage jeres interesser.

Forbundet hjælper

Tillidsrepræsentanten er ofte bisidder, når en kollega bliver kaldt til samtale med ledelsen, ligesom regionsformanden eller sekretariatet kan være det. Rollen som bisidder kræver, at man kan lytte og støtte og foreslå, hvordan man kommer videre med sagen.

– Det er altid en svær situation. De fleste medarbejdere er kede af det og føler måske, at det er uretfærdigt, at de er kaldt til samtale. Jeg stiller spørgsmål undervejs og kommer med et bud på, hvordan vi kan komme videre. Jeg står på min kollegas side, også selvom jeg ikke er enig. Jeg er god til at skille tingene ad.

Iben Hansen, fællestillidsrepræsentant i Aarhus Kommune
www.kost.dk/bliv-bodyguard-en-kollega

Desværre har en del af jer stadig en tillidsrepræsentant til gode, og forbundet bistår gerne, hvis I står over for valget af en tillidsrepræsentant. Jeres regionsformand eller sekretariatet kan komme og fortælle, hvad det vil sige at have en tillidsrepræsentant, og hvilke muligheder for indflydelse, det giver jer på jeres arbejdsplads.

Årstræffet i 2019 fokuserede på, hvordan tillids- og arbejdsmiljørepræsentanterne er nøglepersoner i forhold til at danne og opretholde gode relationer på arbejdspladsen og organisere det daglige arbejde. I 2020 handlede træffet om 'den upåagtede faglighed', den tavse viden i faget, der gør det vanskeligt at måle værdien af jeres arbejde, og som derfor i allerhøjeste grad fortjener at komme frem i lyset.

Bedre vilkår for arbejdsmiljørepræsentanterne

Forbundets arbejdsmiljørepræsentanter gør en kæmpe indsats for at styrke arbejdsmiljøet – tilmed under vanskelige kår. Undersøgelser viser nemlig, at mange af jer mangler både uddannelse og tid til opgaven. For at anerkende jeres indsats udnævnte vi sammen med Fagbevægelsens Hovedorganisation (FH), 2019 til 'Arbejdsmiljørepræsentanternes år', og I har i årets løb kunnet deltage i flere hundrede arrangementer om emner, som I selv har sat på dagsordenen.

Sammen er vi stærke – også lokalt

FH, har siden 2019 været forbundets hovedorganisation. FH repræsenterer tæt på 1,3 mio. lønmodtagere fordelt på 64 organisationer – og er en politisk stemme, der tæller, når debatten handler om arbejdsmarkedet – beskæftigelse, uddannelse og efteruddannelse, medindflydelse, arbejdsmiljø, social dumping, velfærd mv. FH arbejder på at finde frem til en lokal struktur, der kan gøre fagbevægelsen mere nærværende og synlig lokalt og give den indflydelse på de beslutninger, der tages i kommuner og regioner.

Hovedbestyrelsen har tilsluttet sig ideen om en lokal struktur, som regionsformændene arbejder på at få på plads - efter planen senest i januar 2021.

Arbejdsmiljørepræsentanternes år

10.000 arbejdsmiljørepræsentanterne i FH har valgt disse temaer:

- Tid til arbejdsmiljøarbejdet
- Uddannelse og kompetenceudvikling
- Strategisk arbejdsmiljøarbejde
- Unge og nyvalgte arbejdsmiljørepræsentanter

Bak op om arbejdsmiljøarbejdet

Undersøgelser viser, at:

- 35 procent af jer, der er mellem 50-65 år, regner ikke med at kunne arbejde, til I når pensionsalderen, viser forbundets arbejdsmiljøundersøgelse (2017)
- I løbet af de sidste fem år er 17 procent flere lønmodtagere blevet psykisk belastede, og 15 procent flere har fået belastninger på muskel og skelet ifølge Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø (2017).

www.kost.dk/gode-ledere-og-kolleger-mindsker-stress

www.kost.dk/arbejdsmiljoet-har-brug-opbakning

**Flere skal
uddanne sig**

Det kræver sin uddannelse at bidrage til folkesundheden. Forbundet samarbejder derfor med både uddannelsesinstitutioner og arbejdsgivere for at sikre, at uddannelserne passer til arbejdsmarkedets behov. Og det er ikke uden udfordringer.

Ernæringsassistentuddannelsen er udfordret

I de sidste par år er antallet af ansøgere til ernæringsassistentuddannelsen faldet voldsomt. Nedgangen skyldtes blandt andet, at uddannelsen blev kvotebelagt, og optaget begrænset.

I dag er kvoten fjernet, takket være et benhårdt arbejde fra blandt andet forbundets side, og forhåbningen er derfor, at interessen for ernæringsassistentuddannelsen atter vil øges.

Uddannelsen er desuden kommet på ministeriets positivliste over erhvervsuddannelser med gode jobmuligheder. Også det vil formodentlig bidrage til at øge antallet af ansøgere.

– Fordelene ved at tage en voksenlærling er, at de allerede har erhvervs erfaring og kender til at møde på et arbejde. For os som arbejdsgivere er det en gevinst hver gang.

Mona Carøe, cheføkonoma, Regionshospitalet Randers
www.kost.dk/voksenlaerling-har-styr-paa-menuen-til-mange-hundrede-patienter

Her er nogle af de rekrutteringsindsatser til ernæringsassistentuddannelsen, som forbundet står bag eller har bidraget til:

Elsker du at lave mad

– fem fortællinger om at være ernæringsassistent.

Film fra Kost og Ernæringsforbundet.
www.blivernaeringsassistent.dk

Gør en forskel med mad

– Line er ernæringsassistent og inspirerer Louise, en ung influencer, til at lave sund mad. Fagligt Udvalg for Ernæringsassistentuddannelsen står bag.

www.blivernaeringsassistent.dk

Voksenlærlingekampagne

– hvor en vokselev fortæller, hvordan det er at lave mad til mange hundrede patienter. FH står bag kampagnen.

www.fho.dk – Voksenlærling

Besøg lokalt

Regionsformændene har besøgt arbejdsmarkedskontorer, regionale arbejdsmarkedsråd og lokale jobcentre for at skabe opmærksomhed omkring ernæringsassistenternes bidrag til velfærden.

Flere topper med en akademiuddannelse

Muligheden for at tage en efteruddannelse kan muligvis også få flere til at vælge ernæringsassistentuddannelsen. Forbundet, og det er i sær regionsformændene, har derfor arbejdet på at få ernæringsassistenterne til at supplere deres uddannelse med en akademiuddannelse i ernæring. Det har været en succes, og stadig flere vælger den mulighed. Akademiuddannelsen klæder ernæringsassistenterne på til at varetage mellemliderfunktioner og ledelsesfunktioner i mindre køkkener.

www.kost.dk/videre-fra-ernaeringsassistent-med-akademiuddannelse

www.kost.dk/faq-efter-og-videreuddannelse

Brug de ernæringsprofessionelle

Der er mangel på sundhedsfagligt personale, og alle prognoser viser, at udfordringen vil vokse med årene. Tidligere på året afstedkom det et løfte fra regeringen om at uddanne flere sygeplejersker, læger og social- og sundhedsassistenter. Det fik forbundets formand til at opfordre regeringen til at 'droppe vanetænkningen' og i stedet tænke alle faggrupper ind i planen for at udnytte ressourcerne i sundhedsvæsenet bedst muligt.

– Der er også andre sundhedsprofessionelle, der kan bidrage til at løse de komplekse opgaver. Det er eksempelvis indlysende at sætte ernæringsprofessionelle i spil i langt højere grad, end det sker i dag. Det gælder alle steder, hvor det handler om at ernæringsvurdere, vejlede og behandle patienterne. Ernæringsprofessionelle er uddannet til det, det er deres spidskompetence, og det giver patienterne den bedste behandling.

Ghita Parry, formand for Kost og Ernæringsforbundet

www.kost.dk/udnyt-alle-sundhedsprofessionelle

Autorisation til alle professionsbachelorere

Det har længe været et udtalt ønske blandt de øvrige professionsbachelorere i ernæring og sundhed at opnå autorisation på lige fod med de, der uddannes med toningen 'klinisk diætetik'. Forventningen er, at det vil øge anerkendelsen af uddannelsen og give bedre samarbejds muligheder med andre faggrupper. Det er imidlertid en længere proces at opnå autorisation og en proces, der omfatter mange parter, lovgivningsarbejde mv. Forbundet har sat gang i processen, i første omgang sammen med uddannelseslederne på professionshøjskolerne.

Skal vi have nye titler

På generalforsamlingen i 2019 blev det besluttet at omtale alle i professionen som ernæringsprofessionelle – uanset om det daglige arbejde består i vejledning og behandling, professionel forplejning eller andet. Forventningen er, at det vil styrke professionen og gøre den mere genkendelig. Men det er og bliver et begreb, der har sit udspring internt i professionen, og det ændrer ikke på manges ønske om at få nogle mere mundrette titler. Et ønske, der findes blandt både professionsbachelorere i ernæring og sundhed og ernæringsassistenter.

Forbundet arbejder derfor på at finde nye titler til ernæringsassistenterne og til studieretningerne 'Fødevarer og ledelse' og 'Sundhedsfremme og diætetik' - med toningen 'Sundhedsfremme og forebyggelse'. Ønsket er, at titlerne i højere grad skal gøre uddannelserne genkendelige.

Uddannelse med mening

Uddannelsen til professionsbachelor i ernæring og sundhed bliver præsenteret sammen med andre professionsuddannelser i kampagnen 'Vælg uddannelse med mening'. Vi har støttet kampagnen, som FH og professionshøjskolerne står bag.

www.uddannelsemedmening.dk

**- Vi har brug for folk,
der har forstand på at
lave ernæringsrigtig
mad. Mister vi dem,
vil vi få mange flere
borgere, som slås med
livsstilssygdomme end
vi har i dag.**

Dennis Kindberg, uddannelseschef for gastronomi og service på EUC Nord.

www.kost.dk/mangel-paa-ernaeringsassistenter

Mærkesager sætter professionen i fokus

En mærkesag er med til at sætte en retning på forbundets kommunikation og synliggøre professionen. Hovedbestyrelsen har derfor besluttet tre mærkesager, tre områder af professionen, og dem udnytter vi enhver given lejlighed i det politiske landskab til at sætte fokus på. De tre aktuelle mærkesager er Bæredygtige køkkener, Overvægt og Underernæring.

Formandskabet har været i dialog med en række samarbejdspartnere og flere politiske ordførere om mærkesagerne og med såvel klimaministeren som fødevareministeren om bæredygtige køkkener. Regionsformændene tager tråden op og arbejder målrettet på at sætte professionen på dagsordenen i regioner og kommuner.

Mærkesagerne er velunderbyggede med fakta og rummer dokumentation for årsagssammenhænge, perspektiver og løsningsmuligheder. Det giver forbundets politikere et godt grundlag at stå på, og det er en forudsætning for at skabe interesse for løsningerne hos samarbejdspartnere, politikere og beslutningstagere.

Bæredygtige køkkener

Produktionen af fødevarer bidrager væsentligt til klimabelastningen, og med 800.000 måltider mad om dagen er de professionelle køkkener oplagte klimaaktører.

Med den gældende klimalov skal udledningen af CO₂ begrænses med 70 procent inden 2030 – og køkkenerne kan bidrage.

Forbundets estimat er, at klimabelastningen fra forbruget af fødevarer kan reduceres med 25 procent inden 2025, alene ved at se på køkkenernes forbrug af fødevarer.
www.kost.dk/baeredygtigekoekkener

Overvægt

Overvægt er den største trussel mod folkesundheden, og den nationale sundhedsprofil fra 2017 viser, at 51 procent af danskerne i dag har overvægt.

Overvægt kan have både fysiske og psykiske konsekvenser. I barndommen fylder psykosociale problemer mest i form af mobning og drilleri, lavere selvværd og ringere livskvalitet. Men også fysiske komplikationer som type 2-diabetes, forhøjet blodtryk og ledsmerter kan opstå allerede i barndommen.

Behandling af overvægt hos børn skal foregå varsomt og uden at sætte fokus på vægten, men snarere på et sundt, godt og aktivt liv. Den forebyggende indsats kan gå gennem de kollektive madordninger, da forskning viser, at gode madvaner grundlægges i barndommen.

www.kost.dk/overvaegt

Underernæring

Underernæring forringer livskvaliteten hos ældre og syge, og kan i værste fald koste livet.

Det er et paradoks, at underernæring fortsat overses, når vi ved, at de rigtige indsatser - f.eks. over for ældre i rehabilitering eller kræftpatienter i behandling - vil give et bedre behandlingsforløb, mere værdighed og spare samfundet for 1,5 mia. kr. om året.

Ernæringsprofessionelle kan forebygge underernæring - ved at tilberede mad, der passer til den enkelte, vejlede patienter, personale og pårørende og ikke mindst ved at samarbejde i tværfaglige team også på tværs af det kommunale og regionale område.

www.kost.dk/underernaering

Forbundet samarbejder til mange sider

Det er ikke alene mærkesagerne, der løber med opmærksomheden. Sammen med jer indgår forbundet i en række samarbejder, der bidrager til at gøre professionen synlig og videregive jeres viden, erfaringer og synspunkter til samarbejdspartnere, myndigheder, politiske organisationer og brancheorganisationer. Her er nogle eksempler:

Syv anbefalinger til socialministeren

Socialt udsatte borgere trives markant dårligere og dør i gennemsnit 15 år tidligere end resten af befolkningen. De spiser mere usundt, ryger og drikker mere og er mindre fysisk aktive. Livsstilssygdomme kommer derfor ofte oveni psykisk sygdom, fysiske handicap og misbrugsproblemer. Det er baggrunden for, at forbundet i august (med et halvt års forsinkelse på grund af corona) gav den tidligere mærkesag, Måltidets magt, en helt ekstraordinær opmærksomhed.

I samarbejde med Meyers Madhus og Behandlingsinstitutionen Godhavn inviterede forbundet en række af landets eksperter på socialområdet til at deltage i en workshop for at drøfte, hvordan mad og måltider kan anvendes som et redskab, der ikke blot skaber mere sundhed, men også trivsel og udvikling hos socialt udsatte. Workshopen resulterede i syv anbefalinger, som socialminister Astrid Krag fik overrakt på mødet.

Syv anbefalinger til socialområdet

- Ny mad- og måltidskultur
- Formidling af viden og gode historier
- Uddannelse på tværs af faggrupper i sociale indsatser
- Mad og måltider skal være et fokus for det sociale tilsyn
- Stiftelse af partnerskaber
- En central enhed til formidling af viden
- Mad og måltider skal altid tænkes med i de sociale indsatser

Her findes anbefalingerne i sin fulde ordlyd:

www.kost.dk/saa-er-der-serveret

Ministeren tog særdeles positivt mod anbefalingerne og bad samtidig om at blive orienteret om de gode eksempler på institutioner, hvor det er lykkedes at inddrage mad og måltider i behandlingen. Og det blev hun.

www.kost.dk/socialeinstitutioner

Ernæring skal ind i sundhedsreform

En reform af sundhedssektoren har meget længe været et omdrejningspunkt i de politiske diskussioner. Forbundet har ved flere lejligheder appelleret til sundhedsministeren om at få reformen på plads, blandt andet i samarbejde med Sundhedskartellet, KL, DR m.fl. Forbundet har to konkrete bud til sundhedsministeren:

- Indfør tværfaglige ernæringsteams
- Sæt de ernæringsprofessionelle i spil

www.kost.dk/ernaering-skal-ind-i-ny-sundhedsreform

www.kost.dk/sundhedsreform-nu

Sunde fødevarer til mennesker med diabetes

For mange personer med diabetes er det en udfordring at gennemskue, hvilke fødevarer det er bedst at lægge i indkøbskurven. I 2017 blev der derfor bevilget satspuljemidler til Den Nationale Diabetesbehandlingsplan, hvor én af 12 indsatser er projektet 'Sunde fødevarer til mennesker med diabetes'. Projektet skal gøre det nemmere at træffe de sunde valg, når du er på indkøb, på farten, i institutionen, kantinen mv.

Forbundet satte sig i spidsen for projektet og har en række samarbejdspartnere i Rådet for sund mad. Indtil videre er der udarbejdet en indkøbsguide, en app til kulhydrattælling, en facebookkampagne og et idekatalog til detailhandlen og et til sundhedsprofessionelle.

www.kost.dk/diabetesprojekt

www.kost.dk/fakta-om-projekt-sunde-foedevarer-til-mennesker-med-diabetes

Maddag en gang om året

I samarbejde med rigtig mange af jer, der arbejder i daginstitutionerne, inviterer forbundet hvert år børn, pædagoger og forældrebestyrelser til at deltage i årets Maddag. Førrige år var også fødevareministeren gæst og spiste med ved de mindstes bord. I år blev det forpurret af corona.

Maddagen sætter fokus på det fælles måltid, og målet er at inspirere flere institutioner til at indføre en madordning, der kan bidrage til at udligne ulighed i sundhed og være et skridt på vejen til sunde – og måske også mere klimavenlige – madvaner hos børnene. Maddagen er en kæmpesucces, og arrangementet bliver større år for år. Det er godt, for jo flere, der er med, desto stærkere står budskabet. Så husk at melde jer til.

Maddagen tilrettelægges i samarbejde med FOA med støtte fra BUPL, Fødevarestyrelsen m.fl.
www.kost.dk/maddag2020

Kost og KOL

KOL-patienter har ofte problemer med enten overvægt eller undervægt, men må alligevel savne den ernæringsvejledning, der vil kunne gavne deres sygdomsforløb. Forbundet står derfor bag kostogkol.dk sammen med Fagligt selskab for Konsultations- og Infirmersygeplejersker, Lungeforeningen samt Fresenius Kabi. Hjemmesiden deler viden om de ernæringsmæssige komplikationer ved KOL.
www.kost.dk/viden-om-ernaering-ved-kol

Kost og cancer

Også for kræftpatienter er en optimal ernæringsstatus væsentlig, hvis man skal få det bedste ud af

kræftbehandlingen. Trods det, er der for lidt fokus på ernæring. En analyse, som forbundet har del i, viser, at der er for lidt viden og tid hos sygeplejerskerne til at vejlede om ernæring, og at de ikke har mulighed for at trække på den kliniske diætist i det omfang, der er behov for.

Forbundet har derfor oprettet kostogcancer.dk sammen med Fagligt selskab af Kliniske Diætister, Fagligt selskab for kræftsygeplejersker og Fresenius Kabi.
www.kost.dk/kost-mod-kræft

Alliancen mod social ulighed i sundhed

Socialt udsatte trives markant dårligere og har en lavere gennemsnitslevetid end andre. For at bidrage til arbejdet på at mindske den sociale ulighed i sundhed er forbundet trådt ind i en ny national alliance, der forpligter sig til netop dette.

Alliancen består af en række parter fra både regioner, kommuner og organisationer, og forbundet har spillet ind med disse fire projekter:

- Et opsøgende sundhedstjek – da socialt udsatte sjældent selv kommer til behandling
 - Diabetesprojekt - om den skævt fordelte overvægt
 - Afskaffelse af egenbetaling til konsultation hos en diætist – da betalingen giver en ulige adgang til behandling
 - Underernæring - behandlingen skal afspejle forskellen på patienternes behov og ressourcer
- www.kost.dk/ny-alliance-vil-mindske-social-ulighed-i-sundhed

Øje på professionen

Vi skal være synlige som forbund. Uden synlighed er det svært at påvirke politikere og få danskerne til at engagere sig og påvirke jeres vigtige indsats for velfærd og folkesundhed. Vi skal derfor igen og igen minde hinanden om at fortælle alle de gode historier, de kritiske historier, det der lykkes og det, der udfordrer. Og det gør vi.

Historierne starter ofte hos jer, men uanset hvor, er der ingen historier uden jeres medvirken. Det vidner den traditionelle Maddag om. Det er altafgørende for at skabe opmærksomhed om jeres indsats, at I inviterer indenfor i institutionen og synliggør jeres arbejde med børnene i forbindelse med mad og måltider. Det er grundlaget for en dialog med politikerne om, hvordan maden i institutionen kan være med til at skabe lighed i sundhed og gode madvaner hos børnene.

Når vi skal fremme forbundets mærkesager, er det også vigtigt for at vække interesse for jeres indsats, at I viser, hvordan I arbejder – f.eks. på at mindske madspild, forebygge underernæring og inspirere til en hverdag, der gøre kroppen sund og rask.

Vi skriver historierne om professionen i forbundets medier – i fagbladet, på de sociale medier, i nyhedsbreve og på hjemmesiden. Og vi bruger vores pressenetværk til at få historierne omtalt så bredt som muligt i lokalaviser, dagblade, radio og tv. Uanset om historierne handler om diætisten, der redder liv på Covid-19-afdelingen, bæredygtige køkkener eller måltidets værdi på sociale institutioner, giver de opmærksomhed til hele professionen, skaber interesse for jeres arbejde og viser jeres kompetencer. Og det er målet.

Politik og analyse

Vi blander os i den offentlige debat, så ofte vi har mulighed for det, og debatten vedrører jeres faglighed og arbejdsvilkår. Vi har kommenteret finansloven, hvor ernæring ofte glimrer ved sit fravær, den kommende sundhedsreform, debatten om behandling af overvægt og af type 2-diabetes, behovet for sundhedsprofessionelle og senest var det udspillet om tidlig tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet.

Vi sætter altid fakta og tal bag en holdning, for at dokumentere problemer og pege på løsninger. Og I er den afgørende kilde til viden. Derfor spørger vi med jævne mellemrum til jeres erfaringer og arbejdsvilkår, og vi har senest indsamlet viden om, hvor langt I er med den bæredygtige tankegang i produktionen. Vi har spurgt om forventningerne til det arbejdsliv, der ligger foran jer. Og undersøgt, hvor svært det er at få den arbejdskraft, I har brug for. Viden, som vi bruger i forbundets politiske arbejde, kampagner, pressearbejde eller andet. Her er nogle eksempler ...

Formandens kommentar til finanslovsforslaget

– Velfærd er ifølge statsministeren 'varme – trivsel – kærlighed – muligheder'. Det er derfor vigtigt, at den endelige finanslov kommer til at indeholde nogle forpligtende nationale måltal for at forbedre sundheden og livskvaliteten blandt underernærede patienter og ældre borgere på sygehuse og plejecentre. Og at velfærds-danmark stiller skarpt på socialt udsatte borgere og anbragte børn og unges sundhed. Ghita Parry, formand for Kost og Ernæringsforbundet

Næstformandens kommentar til regeringens klimaudspil

– Opgaven med bæredygtige tiltag i køkkenener handler om at begrænse CO2-aftrykket fra forbruget af fødevarer. Vores vurdering er, at det vil være realistisk at nedsætte CO2-aftrykket med 25 procent allerede inden 2025, hvis vi kommer i gang nu, og der afsættes ressourcer til efteruddannelse. Michael Allerup, næstformand for Kost og Ernæringsforbundet

Ernæringsassistentens kommentar til et politisk udspil om tidlig tilbagetrækning

Forbundet har ventet på regeringens udspil om tidlig tilbagetrækning, og da det kom – og viste sig at være til gavn for jer, der har arbejdet som faglærte siden I var 16, 17 eller 18 år – tilbød vi DR en kommentar til udspillet fra et af vores medlemmer, der ved, hvad det handler om og mærker nedslidningen på egen krop. Klippet blev bragt dagen igennem på DR1, radio- og tv-avisen.

– Jeg har ondt i mine led. Så det glæder mig meget. Jeg kan ikke se mig selv i arbejdslivet til jeg bliver 69 år. Så skal jeg da have rollatoren med i køkkenet. Bettina Bøgelund, ernæringsassistent, Æblehaven i Brøndby Strand
www.dr.dk/nyheder – Søg 'Bettina får tre år'

Diætistens fortælling om underernærede patienter i forbindelse med covid-19

Mens corona-beredskabet var på sit højeste, skrev mange medier om 'hverdagens helte'. Vi fik plantet en historie i Jyske Vestkysten om kliniske diætister på Covid-afsnittet på Hospitalsenhed Vest.

– Patienterne er meget syge, og har typisk været syge i måske ti dage, inden de indlægges, hvor de også har fået meget lidt at spise og drikke. Fortsætter det, bliver de reelt underernærede og får vanskeligere ved at blive raske.

Camilla Bendix, klinisk diætist, Ernæringsenheden, Hospitalsenheden Vest

Kampagner

Kampagne, event eller bare et langt sejt træk for at vække opmærksomhed omkring et tema. Alle kanaler er i sving – både egne og andres – sammen med personlige kontakter, film, plakater mv. Og igen, jeres stemme og eksemplets magt er afgørende for at vække opmærksomhed og interesse hos beslutningstagere og politikere, der skal forstå jeres indsats for folkesundheden.

Her er eksempler på to aktuelle kampagner:

Bæredygtige køkkener

Kampagnen skal vise, hvordan I kan bidrage til den nationale klimahandlingsplan ved at indføre en bæredygtig køkkendrift. Det kræver, at regioner og kommuner sætter ressourcerne af til det, og I får den politiske og ledelsesmæssige opbakning og efteruddannelse, som I efterlyser. Kampagnen skal køre i forbindelse med de kommunale budgetforhandlinger, hvor regionsformændene vil kontakte de lokale politikere for at videregive potentialet i bæredygtige køkkener. I forbindelse med finanslovsforhandlingerne bliver det formand og næstformand, der tager budskabet videre til partiernes ordførere på klimaområdet.
www.kost.dk/baeredygtigekoekkener

Flere elever

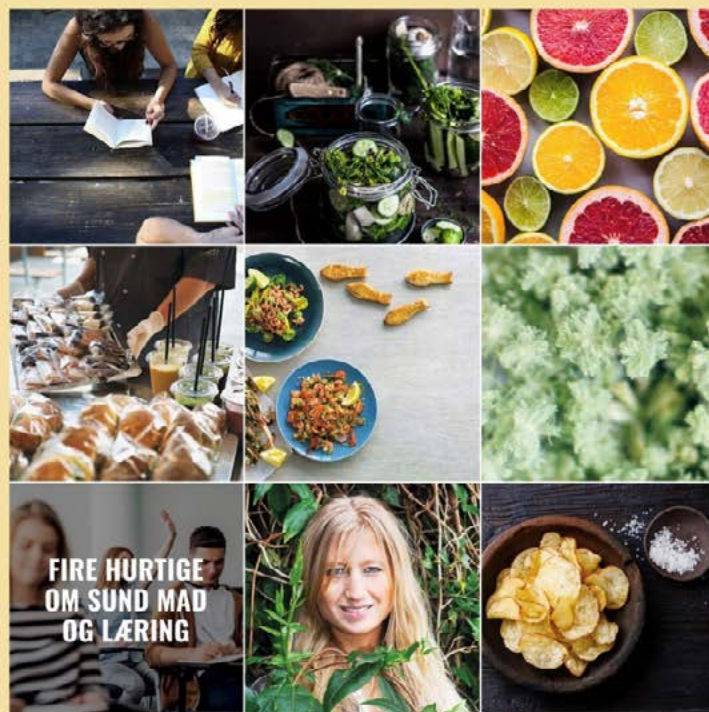
Kampagnen følger fem ernæringsassistenter med forskellige typer job i hverdagen. Kampagnen viser, hvilke værdier og kompetencer, der er knyttet til jobbene, og hvordan de kan gøre en forskel for borgerne – unge som gamle. Kampagnen viser med andre ord værdien af at tage en ernæringsassistentuddannelse og kører løbende på blivernaeringsassistent.dk. Den er blandt andet målrettet folkeskolens afgangsklasser og intensiveres, når 9-10. klasse slutter, og eleverne skal vælge uddannelse.
www.blivernaeringsassistent.dk

Nye kanaler under corona

Aflysning af et utal af møder – og dermed chancen for at dele viden med jer face to face – gjorde det nødvendigt med nye måder at kommunikere på. Og det var I med på. Sammen har vi eksperimenteret med livestreaming på facebook og instagram. Her har formanden svaret på stribevis af spørgsmål om retningslinjer under corona.

Bliv venner med os

[instagram.com/kost.dk/](https://www.instagram.com/kost.dk/)
twitter.com/kost_dk
[linkedin.com/company/kostdk/](https://www.linkedin.com/company/kostdk/)
[facebook.com/forbundet](https://www.facebook.com/forbundet)

Siden kom der webinarer med faglige oplæg på banen om grønne proteiner, tang og madro, ligesom der blev delt viden om værdien af netværk og de muligheder der er, når man står over for det første job.

Også med tillidsrepræsentanter og arbejdsmiljørepræsentanter er der gennemført online møder for at kompensere for aflyste uddannelser.

Den måde at mødes på går helt sikkert ikke i glemmebogen.

Og til alle jer, der endnu ikke er hoppet på forbundets sociale kanaler – kom an, der er så meget godt at komme efter: Debat og ny viden, hyggelige historier og politik – alt sammen med jeres profession som omdrejningspunkt.

Kodeks for god sundhedsformidling

Forbundet har tilsluttet sig 'Kodeks for god sundhedsformidling', der skal højne kvaliteten af sundhedsformidlingen og begrænse falske nyheder. I har givetvis ofte oplevet patienter, forældre eller andre, sige "Den ene dag er det ene sundt, den næste er det noget andet. Det er ikke til at finde ud af". Måske har I også selv tænkt sådan. Og derfor er kodekset aktuelt for jer. Pointen er nemlig at forpligte alle, der formidler viden om sundhed, til at være præcise og ikke lade som om den viden, der formidles, har grund i solid forskning, hvis ikke det er tilfældet. Fejlagtig sundhedsinformation kan skabe utryghed og i værste fald skade helbredet. Tænk tanken Mandag Morgen står bag kodekset, som forbundet har været med til at udarbejde. www.kost.dk/sandhed-om-sundhed

Ernærings- professionelle tæller

Medlemmer kommer, og medlemmer går. Sådan vil det være. Nogle får job, der kræver en anden organisering. Andre når efterløns- eller pensionsalderen og melder sig ud. Mange elever og studerende melder sig ind i forbundet, og i de seneste år har medlemstallet været forholdsvis stabilt.

Emblemet samler professionen

Når I er medlemmer af forbundet, er I medlem af et stærkt fagligt fællesskab. Som symbol på det fik I med fagbladet i august 2020 forbundets nye emblem. Et emblem er, hvad I gør det til. Men traditionelt set er det et symbol på fællesskab, og emblemet kan sende et signal til omverdenen om, at I varetager jeres opgaver med professionalisme. Emblemet er ens med forbundets logo, dog kun med én ud af de tre ringe, der symboliserer fællesskabet omkring mad og måltider og den viden om ernæring, der ligger bag. I kan også se ringene som en tallerken.

Kontakt til nyuddannede

Nyuddannede bliver kontaktet af regionsformanden eller af sekretariatet. Vi vil nemlig gerne give jer en god start på jeres arbejdsliv og forbundet en chance for at følge udviklingen på arbejdsmarkedet. Det betyder også den bedste hjælp til jer, hvis I senere i jeres arbejdsliv får brug for forbundet.

Virksomhedspraktik

Desværre står der ikke et job parat til alle nyuddannede. Sammen med a-kassen FTFa har vi flere gange tilbudt et trainee-forløb til professionsbachelorer, kandidater

og ernæringsteknologer, der havde lyst til at være i en slags virksomhedspraktik og prøve kræfter med et fagligt relevant job. Det har været en succes og bragt dem, der var med, tættere på et job.

– Virksomhedspraktikken gav en stor, faglig bevidsthed. Min uddannelse er meget bred. I praktikken fik jeg lov til at se alle fagene samlet på én arbejdsplads. Christina Sørensen, professionsbachelor i ernæring og sundhed/ledelse, fødevarer og service
www.kost.dk/trainee-pludselig-stod-jobbene-i-koe

Ambassadører for forbundet

Forbundet har en studenterambassadør på hver af de fire professionshøjskoler. Studenterambassadøren er en meget vigtig nøgleperson, som giver en fantastisk mulighed for at følge med i jeres uddannelse og få viden om jeres studieliv og forventninger til et kommende job. Af samme grund har vi ringet til mange elever og unge ernæringsassistenter for at spørge til jeres holdning til faget. På den måde får I også viden om, hvad forbundet er for en størrelse, og hvordan I kan få gavn af et medlemskab. Det har rigtig mange af jer taget godt imod – og vi glæder os til at mødes.

Er I tilfredse

Selv om I er medlemmer af forbundet, er I ikke nødvendigvis tilfredse medlemmer. Det undersøger vi med jævne mellemrum og aktuelt i dette efterår. Det giver den bedste mulighed for, at vi kan tilpasse rådgivning og andre tilbud til jeres behov.

Medlemmer i tal

8.443 medlemmer fordelt på

- 4.307 ernæringsassistenter
- 58 ernæringshjælpere
- 721 køkkenledere
- 763 økonomaer
- 40 ernæringsteknologer
- 1.217 professionsbachelorer i ernæring og sundhed/ Fødevarer og Ledelse samt Sundhedsfremme og Diætetik
- 589 professionsbachelorer i ernæring og sundhed/ Klinisk Diætetik
- 56 professionsbachelorer i Global Nutrition and Health
- 159 kandidater
- 461 andre, som eksempelvis kokke, smørrebrødsjomfruer og ernærings- og husholdningsøkonomer
- 72 med andre medlemskaber

Af det samlede tal er der

- 535 ledere
- 478 elever
- 662 studerende

Andre medlemskaber

- 65 har et medlemskab B, der er for ernæringsprofessionelle, der arbejder uden for branchen
- 7 med et virksomhedsmedlemskab, der er for virksomheder og organisationer, der ønsker tilknytning til professionen

Tillidsvalgte

- 191 tillidsrepræsentanter
- 9 fællestillidsrepræsentanter
- 160 arbejdsmiljørepræsentanter

Alle tal er fra august 2020

3163 6600 | post@kost.dk | www.kost.dk

**KOST OG
ERNÆRINGS
FORBUNDET**
SUNDHED ER EN RET